КОЛОНТАЄВСЬКИЙ РОМАН, аспірант
Науковий керівник – **ТАТАРИНЦЕВА ЮЛІЯ**, к.е.н,
доцент кафедри обліку і фінансів,
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків

БЛОКЧЕЙН ТА МАЙБУТНЄ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ІНСТРУМЕНТІВ: МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ГЛОБАЛЬНОЇ ФІНАНСОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Сучасна глобальна фінансова архітектура перебуває під значним навантаженням через такі фактори, як макроекономічна волатильність, інфляційний тиск, посилення монетарної політики та зростаючий вплив геополітичної фрагментації [3]. Ці виклики підкреслюють необхідність нових фінансових інструментів, які є не лише ефективними та прозорими, але й стійкими до потрясінь.

Технологія блокчейн пропонує трансформаційний потенціал для переосмислення фінансових та кредитних систем, зокрема у формуванні та розповсюдженні інвестиційних інструментів. Її децентралізована, незмінна та програмована природа дозволяє створювати нові фінансові активи, такі як токенізовані цінні папери, децентралізовані кредити та програмовані інвестиційні контракти [5].

Дослідження має на меті зробити внесок у розробку комплексної методологічної бази, яка інтегрує інструменти на основі блокчейну в інвестиційну практику, з особливим акцентом на забезпеченні сумісності з національною податковою політикою та міжнародними фінансовими правилами [2; 4].

Традиційні інвестиційні інструменти, такі як облігації та акції, все частіше розглядаються як недостатні для задоволення потреб сучасних інвесторів у ліквідності та диверсифікації. Більше того, залежність від централізованих установ створює ризики контрагентів та обмежує фінансову інклюзію. Ці обмеження підживили інтерес до блокчейну як основи для створення альтернативних інвестиційних інструментів [5].

Технології блокчейну пропонують кілька особливостей, які є особливо вигідними для розробки нових інвестиційних інструментів:

- Децентралізація: усуває потребу в централізованих посередниках, зменшуючи витрати та ризики контрагентів [1].
- Прозорість: транзакції та володіння активами незмінно реєструються у публічному або дозволеному реєстрі [4].
- Програмованість: розумні контракти дозволяють автоматичне виконання інвестиційних умов, підвищуючи ефективність та зменшуючи юридичну складність [5].
- Токенізація: реальні активи (наприклад, нерухомість, товари або акції) можуть бути розділені на цифрові токени, знижуючи бар'єри входу та підвищуючи ліквідність.

Платформи децентралізованих фінансів (DeFi) є прикладом цих інновацій,

пропонуючи послуги кредитування, запозичень та інвестицій на основі peer-to-peer. Однак без надійної методологічної та регуляторної бази ці інструменти залишаються вразливими до маніпуляцій на ринку, шахрайства та системної нестабільності [3; 5].

Для впровадження інвестиційних інструментів на основі блокчейну в національні фінансові системи необхідний структурований методологічний підхід. Наступні компоненти є важливими:

По-перше, це - гармонізація законодавства та нормативних актів.

Інтеграція з національними податковими та правовими системами є критично важливою. Інвестиційні інструменти повинні бути класифіковані таким чином, щоб визначити їх податковий режим (наприклад, цінні папери проти товарів проти валют) [2]. Розумні контракти потребують юридичного визнання для забезпечення їхньої юридичної сили. Міжнародна співпраця також необхідна для вирішення питань транскордонного оподаткування та дотримання вимог.

Наступний компонент – створення моделі оцінки ризиків для цифрових активів.

Традиційні моделі ризиків неадекватні для цифрових інвестицій. Нові методології повинні включати аудит смарт-контрактів, ризик ліквідності токенізованих активів та загрози кібербезпеці [3]. Використання аналітики ризиків на основі штучного інтелекту в середовищах DeFi може сприяти точнішим оцінкам [4].

Методології повинні враховувати цифрову інфраструктуру, необхідну для підтримки інтеграції блокчейну, включаючи системи цифрової ідентифікації, безпечні гаманці та сумісні протоколи блокчейну.

Блокчейн запроваджує механізми, які можуть підтримувати податкове адміністрування, такі як звітність у режимі реального часу та автоматизовані перевірки відповідності, вбудовані в смарт-контракти. За умови правильної інтеграції ці інструменти можуть підвищити фінансову спроможність держави, одночасно зменшуючи адміністративне навантаження.

Висновок.

Технології блокчейну представляють собою зміну парадигми у структуруванні та управлінні інвестиційними інструментами. Однак їх успішна інтеграція у фінансові та кредитні системи вимагає надійної методологічної основи, яка б збалансувала інновації з контролем ризиків, а децентралізацію з дотриманням нормативних вимог.

Розвиваючи методологічну основу для інвестиційних інструментів на основі блокчейну, це дослідження сприяє формуванню більш стійкої, інклюзивної та адаптивної фінансової архітектури, здатної витримати глобальні виклики 21 століття.

Інтеграція блокчейн-технологій у сферу інвестицій вимагає не лише технічної інновації, але й глибокого методологічного переосмислення. Запропонована методологічна основа формування інвестиційних інструментів базується на принципах прозорості, адаптивності до податкової системи та

інституційної узгодженості з регуляторними вимогами.

Успішне впровадження таких інструментів сприятиме формуванню нової фінансової архітектури, здатної протистояти глобальним економічним викликам і забезпечити стійке інвестування в цифрову епоху [4; 5].

Список використаних джерел:

1. Накамото С. Bitcoin: електронна платіжна система на основі однорангової мережі – 2008. URL:https://bitcoin.org/bitcoin.pdf

2. OECD. Taxing Virtual Currencies: An Overview of Tax Treatments and Emerging Tax Policy Issues. – Paris: OECD Publishing, 2022. URL:https://www.oecd.org

3. Світовий банк. Digital Financial Services and Regulation: Current Trends and Regulatory Approaches. – Washington, D.C.: World Bank Group, 2023. С.48.

4. Європейський центральний банк. *Blockchain and the Future of Finance: Policy and Regulatory Considerations*. – Frankfurt: ECB, 2023. С.36.

5. Tapscott D., Tapscott A. Blockchain Revolution: How the Technology Behind Bitcoin is Changing Money, *Business, and the World*. – London: Penguin, 2016. С. 344.